

Sprawozdanie z konferencji naukowej
pt. „Bł. ks. Jerzy Popiełuszko –
dojrzały chrześcijanin
i uczciwy obywatel.
Katechetyczne i pedagogiczne
implikacje”,
Częstochowa, 16 kwietnia 2016 r.

„W całej historii zbawienia istnieje wiele sylwetek ludzi, którzy mogą stać się realnym przykładem do naśladowania. A w pierwszym rzędzie należą do nich święci i błogosławieni. Postacie świętych i błogosławionych są dla wierzących skutecznym motywem do naśladowania Chrystusa, a równocześnie ukazują drogę i sposób, w jaki można dojść do doskonałego z Nim zjednoczenia, stosowanie do stanu i warunków, w których ludzie żyją. Postacie te mogą mieć większy wpływ na kształtowanie postaw religijnych młodzieży, ponieważ wydają się być mniej odległe niż biblijne wzory osobowe. Katecheza ukazując postacie świętych czy błogosławionych pragnie podkreślić jakąś istotną cechę z ich życia, aby na tej podstawie zachęcić uczniów do kształtowania konkretnych postaw religijnych” (H. Słotwińska, *Kształtowanie postaw religijnych w katechezie*, Lublin 2004, s. 401-402). Te słowa prof. dr hab. Heleny Słotwińskiej zakotwiczone są w krajowym dyrektorium katechetycznym, które opisując źródła katechezy wskazuje między innymi na życie Kościoła, jego historię, a zwłaszcza świadectwo złożone przez świętych (Konferencja Episkopatu Polski, *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 2001, s. 36). W ten sposób zachęca katechetów, by sięgali do postaci beatyfikowanych i kanonizowanych, odwołując się do ich życia i do ich pism, aby przedstawiać ich uczniom i mobilizować do wstępowania w ich ślady i czerpania z nich wzoru.

W ten nurt ukazywania sylwetek świętych i błogosławionych oraz promowania reprezentowanych przez nich wartości wpisuje się konferencja naukowa pt. „Bł. ks. Jerzy Popiełuszko – dojrzały chrześcijanin i uczciwy obywatel. Katechetyczne i pedagogiczne implikacje”, zor-

ganizowana przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie i Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie. Konferencja miała miejsce 16 kwietnia 2016 r. w auli Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM”. Była to już piąta z kolei konferencja. W pierwszym rzędzie była ona adresowana do katechetów archidiecezji częstochowskiej, ale także do nauczycieli historii. W konferencji wzięło udział 157 osób.

Na program konferencji złożyły się wystąpienia pięciu prelegentów, byli to: mgr Elżbieta Straszak – doradca metodyczny (historia) RODN „WOM”, ks. dr hab. Arkadiusz Olczyk – wykładowca w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie oraz w Wyższym Seminarium Archidiecezji Częstochowskiej i Wyższym Seminarium Diecezji Sosnowieckiej w Częstochowie, ks. dr Mariusz Sztaba – dotychczasowy wykładowca w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Artur Dąbrowski – nauczyciel religii w Zespole Szkół nr 1 w Kłobucku i prezes Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w archidiecezji częstochowskiej oraz mgr Iwona Karlak – doradca metodyczny (religia) RODN „WOM”.

W pierwszym wystąpieniu zatytułowanym „Polityka PRL-u wobec Kościoła za czasów stanu wojennego” mgr Elżbieta Straszak ukazała tło historyczne, szerszy kontekst relacji strony państwowej i kościelnej począwszy od 1945 r. i narastające napięcia na tej linii. Dopiero w tym kontekście umiejscowiła postać ks. Jerzego Popiełuszki i podjęte przez władze komunistyczne represje wobec niego, a w konsekwencji jego pojmanie, torturowanie i morderstwo. Jak stwierdziła prelegentka: „Chodziło o to, aby pod naciskiem konkretnych represji, skierowanych przeciwko konkretnemu księdzu, władze kościelne podporządkowały się władzy państwowej w imię wyższych racji”.

Drugi referat zatytułowany: „Życie bł. ks. Jerzego Popiełuszki – żywą katechezą wierności Bogu i prawdzie” wygłosił ks. dr hab. Arkadiusz Olczyk. Prelegent pokreślił, iż zasadę wierności Bogu i prawdzie realizował na każdym etapie swojego życia i potwierdzał konkretnymi działaniami. Stwierdził, iż jego niezłomna postawa – dojrzałego chrześcijanina i uczciwego obywatela – powinna stać się wzorem osobowym dla katechizowanych, którzy w obecnych realiach świata muszą stawić czoła współczesnym formom szerzącego się zła w postaci promocji antywartości, relatywizmu moralnego i religijnego synkretyzmu. Wezwał uczestników konferencji, by wpatrując się w postać Błogosławionego

uczili dzieci i młodzież autentycznych wartości, wskazywali na ważne drogowskazy moralne, wskrzeszali uczucia patriotyczne, ukazywali wagę życia w prawdzie i zachęcali do poszukiwania własnej drogi do świętości.

Kolejny referat pt. „Aktualność teologii bł. ks. Jerzego Popiełuszki w konfrontacji z ateizmem” wygłosił dr Artur Dąbrowski. W swoim przedłożeniu przypomniał uczestnikom konferencji, że ateizacja społeczeństwa polskiego była zaplanowanym i konsekwentnie realizowanym działaniem w Polsce Ludowej. W ten nurt wpisały się decyzje władz komunistycznych uderzające bezpośrednio w pasterzy Kościoła, czego ewidentnym przykładem było aresztowanie i uwięzienie kard. Stefana Wyszyńskiego oraz porwanie i morderstwo ks. Jerzego Popiełuszki. Prelegent wskazał, iż w odpowiedzi na ateizację i marksistowską wizję państwa Błogosławiony sięgnął do teologii narodu w ujęciu kard. S. Wyszyńskiego, wysuwając na czoło takie wartości jak: prawda, miłość i wolność. Zachęcił, by w aktualnych kontekstach społeczno-kulturowych sięgać do tych wartości, za które ks. J. Popiełuszko oddał życie.

Czwarty referat pt. „Inspiracje i moc katolickiej nauki społecznej w życiu i nauczaniu bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Pedagogiczne implikacje i postulaty” wygłosił ks. dr Mariusz Sztaba. Prelegent starał się na kanwie *curriculum vitae* ks. J. Popiełuszki, ukazać egzystencjalną żywotność oraz zdolność i inspirującą moc nauki społecznej Kościoła w tworzeniu rzeczywistości społecznej bardziej ludzkiej, na miarę całego i każdego człowieka. Bazował przy tym na encyklice papieża Franciszka *Lumen fidei* oraz na wywiadzie, jakiego udzielił kard. Karol Wojtyła Vittorio Possentiemu. W swoim przedłożeniu stwierdził, iż ks. J. Popiełuszko poniósł męczeńską śmierć za społeczny wymiar wiary chrześcijańskiej. Ów wymiar był widoczny w jego kazaniach, w których dominowały takie pojęcia jak: prawda, wolność, solidarność, sumienie, władza jako służba czy godność osoby ludzkiej. Błogosławiony w nauczaniu społecznym Kościoła widział antidotum na zawirusowanie przez władze komunistyczne życia społecznego. Jak stwierdził prelegent: dzięki swojej dojrzałej, integralnej wierze i kierowaniu się nauką społeczną Kościoła przyczynił się do prawdziwej „rewolucji ducha” na polskiej ziemi w latach 80. XX wieku; pracował na rzecz urzeczywistnienia się cywilizacji miłości, która streszcza całe etyczno-kulturowe dziedzictwo Ewangelii; dociekliwie i skutecznie szukał właściwego zbliżenia pomiędzy sferą zasad i sferą praktycznych rozwiązań, realizując profetyczną funkcję misji Kościoła.

Ostatnią prelegentką była Iwona Karlak, która w swoim przedłożeniu zatytułowanym: „Błogosławiony ks. Jerzy Popiełuszko – święty na dzisiejsze czasy” podkreśliła, że jest on wzorem świętości dla ludzi żyjących w XXI wieku. Przypomniała, że słowa „zło dobrem zwyciężaj” stanowiły przesłanie, na którym ks. J. Popiełuszko opierał całe swoje życie. Stwierdziła również, że Błogosławiony był wzorem kapłana wiernie trwającego przy Bogu. Z Niego czerpał siłę do głoszenia prawdy i ewangelicznej służby nawet wtedy, gdy wiązało się to z doświadczeniem krzyża, prześladowaniem i cierpieniem. Ten młody kapłan charakteryzował się niezwykle odpowiedzialnością za drugiego człowieka, wrażliwością na jego krzywdy, zwłaszcza osób niepełnosprawnych i dzieci. Był otwarty na dialog, wzywał do pojednania. Łączył w swoim życiu i nauczaniu miłość do Boga, człowieka i Ojczyzny. Zdaniem prelegentki stał się dla współczesnych inspiracją do odkrywania w codziennym życiu wielkiego powołania, jakim jest dążenie do świętości.

Tegoroczna konferencja w Regionalnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie była już kolejnym spotkaniem organizowanym przez tę placówkę doskonalenia zawodowego nauczycieli, kadry kierowniczej i nadzoru pedagogicznego oraz Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie. Te cykliczne konferencje stanowią szansę dla nauczycieli religii na poszerzenie wiedzy teoretycznej, jak i praktycznych doświadczeń z zakresu nauczania i wychowania religijnego dzieci i młodzieży. Następna planowana jest na rok 2017 i będzie poświęcona kwestii reformacji (i reformy katolickiej), a to z tej racji, iż Sejmik Województwa Śląskiego postanowił upamiętnić 500. rocznicę ogłoszenia przez Marcina Lutra swoich tez ustanawiając rok 2017 Rokiem Reformacji w województwie śląskim.

Ks. Roman Ceglarek
Częstochowa, WIT